

PERTENECE A LA BIBLIOTECA
DEL
ATENEO BARCELONÉS

LA INDUSTRIA QUÍMICA A L'EXPOSICIO

DONADA la importància de l'Exposició Internacional de Barcelona, que ha estat la primera exposició internacional celebrada després de la guerra europea, era evident que la Indústria Química hi havia de representar el brillant paper que li corresponia. I així ha estat, car no solament resultà força insuficient el palau que l'Exposició destinà a aquest fi, sinó que ha estat precis habilitar una sèrie de seccions en altres palaus, amb objecte d'arribar a encabir diverses seccions estrangeres. A més d'això, moltes empreses importants han construït pavellons per a llur representació exclusiva. Malgrat de disposar, doncs, en conjunt d'una extensió considerable, ens consta positivament que molts industrials tocatahdans no pogueren arribar a temps de trobar un stand, i, per aquest motiu, es veieren en la impossibilitat de fer acte de presència.

Les seccions de Química de l'Exposició Internacional foren les següents: Espanyola, Alemanya, Francesa, Italiana i Suïssa. A més, cal esmentar diversos pavellons particulars, alguns, certament, molt importants. A continuació donarem una curta ressenya de les diferents seccions, donant a conèixer amb cert detall els stands més interessants.

SECCIÓ ESPANYOLA

La secció espanyola ocupa les dïes tercers parts del Palau d'Indústries Químiques. Aquest espai, malgrat ésser relativament gran resultà en definitiva petit, car molts industrials no arribaren a temps de trobar lloc. La "Càmera Nacional d'Indústries Químiques" es cuidà de l'organització de la secció, essent la seva tasca en aquest aspecte, mereixedora de lloança.

Més que secció espanyola, aquesta secció mereixeria el nom de catalana, car ben bé el 90 per 100 de firmes representades eren de casa nostra. Això és, sens dubte, un motiu de satisfacció, car demostra infalliblement la pujança de la Indústria Química a Catalunya, per sobre de les demés contrades espanyoles.

Cal reconèixer, amb tot, que diverses importants indústries del reste d'Espanya deixaren de presentar-se, per motius que ignorem fins al present.

Entre les firmes dedicades a la gran indústria química veiérem els stands de la *Compañía Anónima de Industrias Químicas i Foret, S. A.*, d'ex-

cel·lent presentació. La primera firma exposà àcids, sulfats de ferro, zinc i alumina, sulfur de ferro, mini i litargiri, àcids i productes purs per a anàlisi. La firma Foret presenta dos stands, un d'ells dedicat a productes químics: àcid acètic, acetona, glucosa, sulfur sòdic, silicat sòdic, sulfits, bisulfits i hiposulfits alcalins, metabisulfit de potassa, hidrosulfit sòdic, acetats diversos, sulfur de carboni, sulfat de bari, dissolvents, etc. L'altre stand correspon a l'aigua oxigenada Foret, força coneguda pel públic.

Solvay y Compañia presenta exemplars de sals potàssiques de les mines de Sùria; *Albinyana i Argemí*, el conegut litopon "Nevin"; *Kromp, S. A.*, exhibeix mini, carbonat de plom i altres productes semblants, de qualitat excel·lent, obtinguts per via electroquímica. *La Productora del Bòrax* presenta àcid bòric i borats, àcid tartàric i derivats. *Enrique Talarewitz* exposa derivats de zinc: òxid de zinc pur, sulfat, clorur, estearat, etc. *Productos del Plomo y Minerales* una sèrie de derivats del plom: mini, litargiri, sulfat, carbonat, etc.

Els laboratoris farmacèutics ocupen molts stands on exposen llurs especialitats. Entre altres veiérem: *Institut Rabellet Pla, Pere Viñas, Santiago Domènech, Uriach, S. en C., A. Mariño i González, Laboratori Vinyals, J. Caballero i Roig, Laboratorios Botànics y Marinos, Establiments Rocafort Doria, Joan Viladot, Laboratori Quisana, Laboratori Budallés, José de Rafael, Laboratorio Egabro, Instituto de Biología y Sueroterapia, Laboratori Fernández Canivell, Laboratori de P. Borrell, Laboratori Franco-Español i Laboratori del Dr. Puig.* La ben coneguda firma *Dr. Andreu e hijos* presenta un stand magnífic en la part exterior del palau, davant de la porta.

Les instal·lacions dels fabricants de pintures, colors i vernissos són també notables, presentant-se bons productes. Veiérem *Vda. d'A. Oliart, Joan Planella, Establecimientos L. C. H., Pinturas y Barnices Centauro i Gerardo Collardin, S. A.* La firma *F. Nubiola* exhibeix el blau d'ultramar de la seva fabricació, producte d'excel·lent qualitat.

Ciba, S. A., presenta, també, un stand amb diversos colorants d'anilina, de fama estesa per tot el món.

Els destil·ladors de quitrà exposen les diferents matèries resultants de la destil·lació: fenols, creosotes, naftalines, antracèn, bencèn, toluèn, etc. Entre altres, hem vist *Vda. e Hijos de P. Nicolau, Comercial de Productos Refinados, Vallés Hnos.*, i la *Sociedad Siderúrgica del Mediterráneo.*

Les fàbriques de sabons són, també, força nombroses. Amb elles es troben nombrosos fabricants i refinadors d'olis vegetals. Els principals stands són: de *Benito Ferrer, S. A., P. A. Sitjá, Pere Palau, Fills d'E.*

Barangé, Grasas y Jabones, S. A., Ortiz y Palacios, Manuel García y Compañía, Fabril de Aceites Vegetales.

Joan Maluquer i *Destilerías Adrian* presenten essències naturals i sintètiques, i productes per a la perfumeria i indústries similars.

Els fabricants de betums, llustres, ceres, etc., es troben representats per Joan Almirall, *Productos Químicos Hispano-Lubzinski* i *Vda. de Domingo Mata*.

Els fabricants de coles i gelatines, per *Societat Anònima Roig i Vallisletana de Colas y Gelatinas*.

La coneguda signatura *Productos Cítricos, S. A.* presenta un stand amb els diferents productes que s'extreuen de les llimones: àcid cítric, essències, olis, etc. *La Ibero Tanagra, Manufacturas Ceràmicas, S. A.*, i *Manuel Reguant*, exposen els productes ceràmics de llur fabricació, i *Martirian Montserrat*, extractes per a la curtició.

També mereixen esment els stands de *Coàorniu i Garriga*, i *Fàbricas Reunidas de Caucho y Apósitos*, que es dediquen a la fabricació d'apòsits i objectes de cautxú; *Vda. d'Espinós*, de Reus, pirotècnia; *Antoni Marca, A. Rovira i Mateu, Colores y Drogas Heitman* i *Josep Cuatrecases*, fabricant de fècules i midons.

* * *

Molts industrials, com els de perfums i ciments, no trobaren lloc a la secció i hagueren d'ésser destinats a altres palaus. I encara podem dir, que si en lloc de trobar-nos en temps de Dictadura s'hagués fet l'Exposició amb gent diferenta, l'afluència l'expositors catalans hauria estat força més gran, i, probablement, la de forasters també.

En el Palau Meridional són dignes de remarcar les instal·lacions dels fabricants de ciments i de cautxú. Entre els primers, la casa *J. Fradera* presenta diorames bastant ben resolts amb aspectes de la seva fàbrica i, també, una gran maqueta en guix reproduint la fàbrica de Vallcarca amb les pedreres, port i colònia. Entre els fabricants de cautxú, a remarcar el stand de *Neboda de B. Garriga Escarpanter* amb interessants aplicacions d'ebonita i alfombres i paviments de cautxú.

* * *

Algunes signatures importants varen construir pavellons propis. Entre altres, cal citar el de la *Compañía Asturiana de Minas*, on s'exhibeixen di-

versos productes derivats del zinc i del plom; *Comercial Pirelli*, que ha aixecat un gran pavelló, tot proper al Palau Nacional, on exhibeix fotografies de les seves fàbriques i plantacions de cautxú i els diversos productes que fabrica: neumàtics, macissos, objectes de goma, cables, etc. També cal citar la signatura *Hassinger*, fabricant de tintes de qualitat excel·lent.

La *Companyia Cementos y Asfaltos Asland* posseeix un pavelló, proper al parc d'atraccions, que és un dels més notables de l'Exposició. S'hi presenten fotografies de les seves fàbriques de ciments, les més importants de la península, vistes d'obres fetes, tipus de ciment, etc.

Societat Anònima Cros. Aquesta entitat ben catalana és, sens dubte, la que, de bon tros, va al cap de la indústria química espanyola, no solament per la seva gran importància i capacitat de producció, sinó, també, per les moltes filials que posseeix. Coneixedora de la seva importància, ha construït un pavelló, proper al Palau Nacional, on s'exhibeixen maquetes de les seves fàbriques, plànols, productes químics, etc. La visita d'aquest pavelló produeix una sensació de potència industrial, que cap altre reuneix, excepció feta del de la casa *Asland*. Les filials de *Cros* que exposen en el mateix pavelló són: *Sociedad Electroquímica de Flix*, *El Irati*, *Industrial Resinera*, *Sociedad Anónima Ramoneda*, *La Gelidense* i *Cloratita, S. A.*

S. A. Cros exposa àcids, adobs i superfosfats, sulfur sòdic, sulfats de ferro, coure, zinc, alumina i sosa, òleum, sulfur de carboni, nitrobençè, anilina, clorhidrat d'anilina, hiposulfit i bisulfit de sosa, fluosilicat sòdic, àcid acètic, etc.

Sociedad Electroquímica de Flix presenta clor líquid, hidrogen, sosa càustica, clorat de sosa, aigua de Javel, clorat de bari, sulfurs de bari i sosa, clorur i nitrat de bari, barita càustica, carbonat bàric, clorur de sofre, etc.

El Irati presenta els productes que obté per destil·lació seca de la fusta de faig: metilè, àcid pirolenyós, àcid acètic, acetona, formol, etc.

Industrial Resinera és la primera fàbrica espanyola de Càmfora Sintètica. Presenta, a més, pintures i vernissos, esmalts, etc.

La Gelidense, S. A. exposa el paper de la seva fabricació, i *Sociedad Anónima Ramoneda*, glucosa, fècules, dextrines, etc.

SECCIÓ ALEMANYA

La Secció Alemanya ocupa un edifici annex a l'ala dreta del palau de la Metallúrgia. La presentació d'aquesta secció és superba, i els productes presentats són el millor de tot l'exposat en les seccions de Química.

La *I. G. Aktiengesellschaft*, el trust químic més potent del món, ocupa ben bé la meitat de la secció. Exposen les diferents especialitats que justa-

ment l'han fet cèlebre. Una bona part és dedicada a exposició de matèries colorants per a la llana, cotó, seda, iute, seda artificial, cera, cautxú, paper, cuiro, etc. La presentació, així com les mostres d'objectes tenyits, és excellent i superior a tota ponderació. També presenta una sèrie de productes especials per a les indústries complementàries de la tèxtil (blanqueig, batà, etc.)

Així mateix, la *I. G.* presenta un nodrit Stand de pintures, vernissos, plastificants, etc., activitat a la que es dedica de pocs anys ençà, i en la que es va imposant per moments. També exhibeix reïnes i matèries plàstiques sintètiques.

La *Afga*, que pertany també al trust, presentà seda artificial (procés a la viscosa) i diverses essències sintètiques. També és molt interessant el diagrama de la fabricació de les pel·lícules fotogràfiques, que presenta aquesta casa, complementat per una sèrie de positius excellents.

El nou paper "Ozolid" per a la reproducció de plànols és també exposat en forma atractiva.

El departament *Meister Lucius* exposa les seves especialitats farmacèutiques, conegudes arreu del món, ajudant amb explicacions, diagrames i fotografies a la comprensió dels efectes de diversos preparats. També presenta un stand de ceres sintètiques, i un altre, interessantíssim, amb mostres de pedres precioses artificials, de la seva fabricació.

El trust presenta un esquema de la fabricació sintètica de l'amoniac, àcid nítric i adobs, una de les seves majors activitats, ajudant amb bells exemplars de productes obtinguts: sals amoniacals, urea, diamonfostat, etc.

Fd. Bayer y Cia. presenta un Stand amb diversos productes insecticides.

La casa *E. Merck*, de Darmstadt, presenta els seus productes en un excellent conjunt de Stands: productes químics corrents, productes per a anàlisi, farmàcia, galvanoplàstia, productes industrials, alcaloides, extractes, especialitats farmacèutiques, etc. Criden l'atenció alguns exemplars de cristallització insuperable (bicromat de potassa, sulfat de coure, metabisulfat de potassi, ferrocianur potàssic i iodur potàssic). També cal esmentar la puresa i aspecte excellent de certs productes delicats com els alcaloides, etcètera.

La signatura *Wolf und Co.*, de Walsrode, presenta paper celofan; la *Leo Werke*, de Dresden, cremes i productes dentífrics, i *C. H. Bluhme*, de Magdeburg, esmalts, pintures i vernissos.

La casa *H. E. Albert* presenta diversos productes químics de la seva fabricació; entre altres, fluorurs, fosfats, sulfat de níquel i coure, especialitats farmacèutiques i adobs.

Crida molt l'atenció el nou aliatge "Elektron", més lleuger que l'alumini i susceptible de moltes aplicacions. Es presenta en forma de planxes, tubs, gravats, etc.

Finalment, cal esmentar amb elogi el Stand de la coneguda signatura *Schering-Kahlbaum*, on s'exposen tota mena de productes químics per a anàlisi, farmàcia i laboratoris. La qualitat dels productes exposats és excellent i digna d'especial menció. En conjunt Alemanya presenta bé, si bé poques signatures exposen.

SECCIÓ FRANCESA

La Secció francesa es troba en el palau d'indústries químiques, on ocupa les dues terceres parts de l'ala dreta. El nombre d'expositors és molt gran, cosa que és molt de lloar. En canvi, la manera d'exposar deixa quelcom que desitjar per l'excessiva monotonia i manca absoluta d'elegància. Els expositors van agrupats segons les especialitats a què es dediquen.

Al centre de secció, exposen en un Stand circular els fabricants francesos de matèries colorants: *Centrale de Matières Colorantes, Matières Colorantes de Mulhouse, Durand et Huguenin, Sté. St. Claire du Rhône, Société Kuhlmann, Matières Colorantes de Saint Denis, Ets. Steiner i Industrie Chimique de Mulhouse-Dornach*. Presenten primeres matèries, productes intermitjos, colorants i mostres de productes tenyits.

Els fabricants d'essències naturals i sintètiques, ben coneguts per llurs excel·lents productes, tenen també una llüida representació: *A. E. Bing, Givaudan, Charabot et Cie., A. Chiris, Tombarel, Descollonges Frères, J. B. Selin, Schmoller et Bompar, Roure Bertrand et Justin Dupont, Lautier Frères, Fabriques De Laire*, etc.

El Sindicat de Curtidors de França presenta una nodrida representació, encara que aquesta indústria més bé s'escauria en la secció d'Arts industrials, donada l'organització de l'Exposició de Barcelona. També els fabricants de paper de diversa qualitat exposen en una sèrie de vitrines.

Els laboratoris farmacèutics són nombrosíssims, presentant-se moltes especialitats, algunes per cert ben conegudes del nostre públic. Entre altres hem vist a *Cie. Parisienne d'Expansion Chimique, Lab. Chapelle, Lab. Dr. Roussel, Maison Leprince, Lab. Dr. Cavailles, Fumouse, Lecoq et Ferrand, Rogier, Hoffmann Laroche, Lab. Adrien, Mouneyrat, Monal, Lab. Lamoussset, Lab. Carrion, Lab. Dumesnil, Comar, Ets. Darrasse, Bailly, Vaillant, Dr. Brien, Coquet, Lab. Longuet, Maronneau-Morel, Lab. Lauriat, Narodetzki, Calbrun, Produits Scientia*, etc.

L'*Institut Pasteur* té una vitrina molt interessant on s'explica amb tot detall la preparació de la vacuna i sèrum antídifitèrics, amb exposició de tot l'aparellatge i diagrames molt comprensibles.

La *Société pour le traitement des Quinquinas* exposa sals de Quinina, glicerofosfats, alcohols i productes químics.

Els fabricants de pintures, vernissos i colors exposen algunes especialitats. Entre altres, els més ben presentats són *J. B. Soudec, Merville et Morgan* i *Réné Villemer*. La coneguda signatura *Coignet* exposa coles i gelatines; *Camus Duchemin*, derivats de la destil·lació de la fusta; i la *Acti-carbone*, carbons activats.

El Stand més important és, sens dubte, el dels *Etablissements Rhone-Poulenc*. S'hi veu una nodrida col·lecció de productes químics per a indústria, laboratoris, anàlisi i farmàcia. Criden l'atenció els alcaloides, sals de bismut i mercuri i els glicerofosfats. Aquesta signatura exposa, també, aparells de laboratori, entre els que sobresurten uns reguladors elèctrics de temperatura i una gran balança de cadena.

En conjunt, la secció francesa és una de les més completes que s'han presentat a l'Exposició. Llàstima que el petit espai de què disposaven no ha permès, probablement, un desenvolupament dels Stands, de forma que els gèneres exposats resultessin més atractius.

SECCIÓ ITALIANA

La Secció italiana ocupa una tercera part de l'ala dreta del Palau d'Indústries Químiques. La instal·lació més interessant és la de *Carlo Erba*, Milano, on es troben productes purs per a anàlisi i farmàcia, de molt bon aspecte. Entre altres, veiem sals mercurials, de bismut, glicerofosfats, cafeïna, sals de iode, manita, èter pur anestèsic, etc.

L'*Appula* presenta citrats, tartrats i altres productes semblants. L'*Instituto Seroterápico Milanese*, el *Dr. L. Zambelletti* i l'*Instituto Farmacológico Serono*, i *Bisleri & Cía.*, presenten específics, injectables i altres preparats farmacèutics. Les *Fabrique Riunite Agricoltori Italiani* presenten coles i gelatines.

En conjunt, la secció italiana està ben presentada; però conté pocs expositors i no dona la més mínima idea de la importància gran que la indústria química italiana ha assolit en aquests darrers anys.

SECCIÓ SUÏSSA

Aquesta secció ocupa un petit espai en el Palau d'Indústries Químiques. La componen: Dr. *A. Wander*, Berna; *S. A. Le Lisodis*, *Ste. Croix*; *Merz y Bintelli*, Berna; *Cristallo*, *S. A.*, Thusis; i *Apotela*, *S. A.*, de Zurich. Aquestes signatures fabriquen específics, sabons i productes semblants.

Aquesta secció no dóna cap idea de la indústria suïssa, avui tan florent. Creiem que el millor hauria estat no presentar-la donada la seva insignificància, o bé adjuntarla a una altra secció suïssa més important.

En els pavellons de Suècia, Noruega i Finlàndia hi han forces instal·lacions interessants de signatures que fabriquen pasta de paper i adobs sintètics.

* * *

En conjunt, doncs, les seccions químiques de l'Exposició Internacional de Barcelona formen una nodrida representació d'Indústries Químiques molt diverses, si bé cap de les estrangeres no representa exactament la indústria dels respectius països. Creiem i estem convençuts que l'Exposició, feta en temps normals, i amb la gent de què s'hauria pogut disposar aleshores, hauria reunit una representació en el que pertoca a la Indústria Química molt més nodrida, havent-se pogut també disposar de local més ampli i a propòsit.

J. UHTHOFF i FERRAN